

ФИЛОСОФИЯ НА КУЛТУРАТА

Изисквания	9
Кратка структура на занятията	9
Тема 1. Въведение.....	10
Историкофилософски, концептуален и методологически поглед.....	10
Обща структура на занятията.....	10
Историческа част.....	10
Класическо разбиране: Общото и единно	10
Некласическо разбиране: Уникалното и плуралистично	10
Концептуална част	11
Основни понятия.....	11
Описание	11
Методологическа част.....	11
Знание – разбиране – осъзнаване	11
Въпроси	11
Различни методи.....	11
Първични разсъждения	12
Представители.....	12
Културология, теория на културата и философия на културата.....	13
Тема 2. Античност. Пайдея	13
Античност. Характеристики	14
Пайдея и култура.....	14
Ценностите	15
Пайдея и мимезис	15
Двойниците, мимезисът, удвояването	15
Тема 3. Средновековие и Ренесанс. Studia humanitas	15
Понятието за култура	15
Противоречия в културата.....	16
Cultura; Colere; *kwel.....	16

Марксистка интерпретация.....	16
Психоаналитична интерпретация	17
Studia humanitatis срещу теологията	17
Херменевтика и екзегетика	17
Обобщение: Ренесанс. Култура	18
„Старостта“ на културата	18
Тема 4. Ново време. XVII-XVIII век.....	18
Основни характеристики.....	18
Хоризонтал. (Само)култивирането на разума.....	18
Естествено и изкуствено в обществото	19
Вертикал. Културно исторически процеси.....	19
Волтер – Философия на историята.....	19
Русо – Противоречивост и необратимост в културата	19
Вико – Verum factum и културата.....	20
Просвещение и история	20
Културата като цивилизация.....	21
Базови разделения	21
Философия на историята.....	21
Тема 5. Ново време. Немската традиция	21
Резюме на първите четири часа.....	21
Общо изясняване.....	21
Методологическа част	22
Интерпретации	22
Методи.....	22
Обобщение на семинарите	22
Класическото разбиране за култура.....	22
Кант – Културата в контекста на природата	23
Цитати.....	23
Ars longa	24
Хердер – Хуманизмът като характеристика на културата.....	25

Шилер – Играта като модел за културата.....	26
Тема 6. Ново време. Шелинг и Месмер.....	26
Шелинг – Философия на изкуството и несъзнаваното.....	27
Безкрайното	27
Митологията – материята на изкуството	28
Символичното	28
Геният	28
Несъзнателното	28
Зараждане на несъзнаваното в исторически план.....	29
Магнетизъм. Месмер	29
Спиритизъм.....	30
Семинар.....	30
Тема 7. Ново време. Хегел, краят на историческото и XIX век.....	30
Хегел – Обективният дух и краят на изкуството.....	31
Естетиката и краят на изкуството	31
Феноменология на духа.....	32
Коментар.....	32
Обобщение. Четири направления, XVII-XVIII век.....	33
Тема 8-9. XIX век, Неокантианството и Вилхелм Винделбанд.....	33
Втората половина на XIX век.....	33
Съществуващо и дължимо.....	34
Неокантианството	34
Вилхелм Винделбанд (1848-1915) и Хайнрих Рикерт (1863-1936).....	35
1894 – Вилхелм Винделбанд – „История и естествознание“	36
Разделението на науките	36
Идиографично и номотетично срещу Науки за духа и природни науки.....	37
Борбата за влияние	38
Каузалността.....	40
Несъизмеримостта	40
Тема 10-11: Философията на живота, живото и Вилхелм Дилтай	40

Основни понятия на Дилтай.....	41
Разделението на науките	42
Живото. Съвременни теории	42
Термодинамиката	43
Живот.....	43
Автопойезис	43
Сила и граница.....	44
1898 – Вилхелм Дилтай – „Съвременната култура и философията“	45
Описание на съвременността	45
Първа черта: чувството за реалност.....	45
Втора черта: научната програма на Бейкън.....	45
Трета черта: преустройството на обществения ред.....	45
Четвърта черта: противоречието между искане и можеене	46
Какво е мястото на философията в съвременната култура?.....	46
Историческото съзнание	46
Относително и общовалидно.....	47
Тема 12: Два вида живот. Политически проблеми	47
Коментар върху Рикерт.....	47
Бенямин	48
Агамбен и Homo Sacer.....	48
1920 - „Живот и култура“ от Хайнрих Рикерт	49
Раздвояването на живота.....	49
Науката.....	49
Изкуството	50
Ценностите. Обобщение на предходните две и определяне на следващите две	51
Етическото	51
Религиозното.....	51
Техническата култура	51
Обобщение: Мултиверсум и плурализъм	52
Тема 13. То, Аз, Свъръз. Психоаналитичният подход към културата.....	52

Общи твърдения за психоанализата на Фройд	52
I. глава	52
Принципа на удоволствието и принципа на реалността	53
II. Глава	53
Смисълът на човешкия живот	54
1930 – „Неудовлетворението в културата“ от Зигмунд Фройд.....	54
Тема 14. Техническата възпроизводимост. Марксисткият подход към културата	55
1936 – „Художественото произведение в епохата на неговата техническа възпроизводимост“ от Валтер Бенямин	56
Тема 15. Аурата и технологията	58
Послесловие	61
Въпроси към текста на Бенямин.....	61
Тема 16. Ернст Касирер и прогресиращият критичен анализ	62
Философският идеализъм на Касирер	62
Исторически преглед на проблема.....	62
Културата.....	63
Функционален анализ	63
Ролята на знаците като мост между субективното и обективното.....	63
Срещата в Давос	64
Разделението на аналитична и континентална философия.....	64
Тема 17. Касирер и езикът	64
1944 – „Човекът и културата“ – Ернст Касирер.....	64
„Познай себе си“	65
Човекът и животното	65
Методи и <i>vinculum functionale</i>	65
Философският синтез.....	66
Обобщение и заключение	66
Функционалното единство	66
Индивидуалността.....	66
Полярността.....	67
Тема 18. Лосев и Мамардашвили	67
Ролята на символа	67

Лосев.....	68
Културата като пораждащи модели.....	68
Културата като катарзис.....	69
Ноологическото разбиране на Лосев за катарзиса.....	69
Аристотел, „Поетика“.....	69
Характеристика на трагическото в живота и културата.....	69
Ролята на остаряването.....	70
Фройд.....	70
Културата като снемане на противоречието между живо и неживо.....	70
Мамардашвили.....	70
Културата като превърнатата форма.....	70
1977 – „Културата като проблем на философията на историята“ – Алексей Лосев.....	71
Ставане.....	71
Движение.....	71
Развитие.....	72
Обществено развитие.....	72
Исторически процес и култура.....	72
Три типа историзъм.....	73
Обобщение.....	73
1982 – „Наука и култура“ – Мераб Мамардашвили.....	74
Разлика между наука и култура.....	74
Науката като култура.....	74
Органи за възпроизводство.....	75
Апарат за преобразуване.....	75
Произвеждащи произведения.....	76
Ред и хаос.....	76
Науката като познание и науката като култура.....	77
Философските въпроси.....	77
Тема 19. Реалността на всекидневния живот и културните образци.....	78
Реалността на всекидневния живот.....	78
Срещу бихейвиоризма.....	78

Значението/смисълът.....	78
Erosché.....	79
Едмунд Хусерл.....	79
Аналитични стъпки в медитациите на Хусерл.....	79
1944 – „Чужденецът“ – Алфред Шютц.....	80
Културният образец на груповия живот.....	80
Изследовател и човек.....	81
Епистемологичната изохипсна карта на човека.....	81
Рецепта: схема, шаблони, самоочевидност.....	82
„Мислене-както-обикновено“.....	82
Чужденецът.....	82
Разминаването между двете представи.....	82
Несъизмеримост между двете представи.....	83
Чуждият образец като схема на изразяване.....	83
Типичността.....	84
Обобщение.....	84
Обективността на чужденеца.....	84
Съмнителната лоялност на чужденеца.....	84
Общият принцип и категории.....	85
Тема 20. Културология. Животни и патенти.....	85
Културният детерминизъм.....	85
Трите момента на детерминизма в културата.....	85
Свободната воля.....	86
Двете страни на човешкото.....	86
Науката за културата.....	86
Категории на реалността.....	87
Еволюцията и пространство-времето.....	87
Разликата между символ и знак.....	88
Разликата между човекът и животните.....	88
Животни.....	88

Probing Culture's Secrets, From Capuchins to Children	89
Potent Social Learning and Conformity Shape a Wild Primate's Foraging Decisions	89
Патенти	89
Association for Molecular Pathology v. Myriad Genetics	89
1968 – „Културологията“ от Лесли Уайт	89
1. Символният процес	90
2. Културологическото обяснение срещу натуралистическото	90
Средата не детерминира	90
Биологичното не детерминира	91
Вътрешносистемна детерминация	91
Четири подхода към културата (и природата)	91
3. Психосоциалното обяснение	91
4. Антропоцентричната гледна точка	92
Човекът е динамична система	92
Тема 21. Културната индустрия	92
Контекст	92
1944/47 – „Културната индустрия. Просвещението като масова измама“ от Адорно и Хоркхаймер	93
§1 Идентичност („едното и същото“) и класифициране	93
§2 Индустириален „трансцендентален“ схематизъм. стилът	94
Двете замествания	94
Важни исторически преобразувания	94
Три проблема	94
Стилът и производството на природа	95
§3 Свободата, овладяването на различията и катарзиса	95
Развлечението и забавлението	95
Катарзис и забавление	95
§4 Човешкият род и липсата на съпротива	96
Езикът и протоколните изречения	96
§5-6 Маргиналите и индивидуацията	96
§7 Език и мимезис	96
Допълнителни проблеми и коментари	96
Тема 22. Деконструкция	98

Дерида.....	99
Делъоз и Гатари.....	99
Философия на различието.....	99
1967 – „Структурата, знакът и играта в дискурса на хуманитарните науки“ от Жак Дерида (La structure, le signe et le jeu dans le discours des sciences humaines)	100
Центриране и децентриране	100
Историята на метафизиката и битието като присъствие.....	100
Разривът и метафизическият кръг	101
Дискурс и знак	101
Хуманитарните науки и етнологията	101
Опозицията природа-култура	101
Методология и бриколаж.....	102
Проблемът и емпиризмът	102
Допълнителността.....	103
Историята и играта	103
Двете интерпретации на интерпретацията	103
Програма	104
Библиография.....	105

ИЗИСКВАНИЯ

1. 33 процента – семинари; 66 процента – изпит.
2. Две контролни – в края на първия и в края на втория семестър.

КРАТКА СТРУКТУРА НА ЗАНЯТИЯТА

Курсът „Философия на културата“ има три обособени части.

1. Историкофилософска част
2. Концептуална част
3. Методологическа част